

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

26 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecători – Ion Arhiliuc, Andrei Harghel, Ion Vîlcov, Iurie Diaconu, cu participarea procurorului Dumitru Graur și avocatului care acordă asistență juridică garantată de stat Vasilisa Zaporozjan, părții vătămate Carauș Vera, a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 19 decembrie 2012, în cauza penală în privința lui

Dilan Valentin Ion, născut la 17 aprilie 1955 în sat. Purcari, r-nul Ștefan Vodă și decedat la 23 august 2013.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. Instanța de fond din 27 februarie - pînă la 19 martie 2012;*
- 2. Curtea de Apel Bender din 21 iunie - pînă la 19 decembrie 2012;*
- 3. Curtea Supremă de Justiție din 03 septembrie - pînă la 26 noiembrie 2013.*

Procedura de citare a fost legal executată.

Procurorul a susținut recursul, solicitînd încetarea procesului penal în legătură cu decesul inculpatului.

Avocatul a solicitat încetarea procesului penal în legătură cu decesul inculpatului.

Partea vătămată Carauș Vera a susținut recursul în sensul declarat, solicitînd admiterea acestuia.

Asupra recursului ordinar, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 19 martie 2012, inculpatul Dilan Valentin a fost achitat de sub învinuirea în săvîrșirea infracțiunii prevăzute art. 186 alin. (4) Cod penal, din lipsa elementelor infracțiunii.

Tot el, Dilan Valentin, prin aceeași sentință a fost condamnat în baza art. 208 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, iar conform art. 90 Cod penal, pedeapsa cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Carauș Vera a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. De către organul de urmărire penală Dilan Valentin a fost pus sub învinuire pentru faptul, că în perioada de timp a anului 2009-2010, perioada fixă în cadrul urmăririi penale nu a fost posibil de stabilit, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu minorii Pleșca Eugeniu, a.n. 1997, Mihcov Victor, a.n.1996, știind cu certitudine faptul, că ultimii sunt minori, avînd scopul de a sustrage bunurile altei persoane, a sustras pe ascuns din magazinul ÎI „Carauș Vera” și din casa lui Carauș Vera, din sat. Purcari, r-nul Ștefan Vodă, produse alimentare și bunuri materiale în valoare totală de 59.304 lei, cauzîdu-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

În fapt, instanța de fond a constatat că, Dilan Valentin știind cu certitudine că Pleșca Eugeniu, a.n. 1997 și Mihcov Victor, a.n. 1996, sunt minori, i-a atras la comiterea infracțiunilor menționate supra.

3.1. Procurorul a contestat cu apel sentința instanței de fond, solicitînd casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care Dilan Valentin să fie condamnat în baza art. 186 alin. (4) Cod penal la 5 ani închisoare, în baza art. 208 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare, iar conform art. 84 Cod penal, definitiv la 6 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, din motiv că probele administrate la dosar demonstrează cu certitudine culpabilitatea inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate.

3.2. Partea vătămată Carauș Vera a atacat cu apel sentința primei instanțe, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de condamnare în privința lui Dilan Valentin în baza art. 186 alin. (4) Cod penal, din motiv că probele administrate și verificate în ședința de judecată, confirmă vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii imputate, însă, instanța nu le-a dat o apreciere juridică cuvenită, pronunțînd o hotărîre ilegală și neîntemeiată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 19 decembrie 2012, au fost admise apelurile declarate de procuror și de partea vătămată Carauș Vera, casată sentința primei instanțe, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre, prin care Dilan Valentin a fost condamnat în baza art. 42, 186 alin. (2) lit. b), c) Cod penal la 180 de ore muncă neremunerată în folosul comunității, în baza art. 208 alin. (1) Cod penal la 180 de ore muncă neremunerată folosul comunității. Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor numite, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 240 de ore muncă neremunerată folosul comunității. În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a argumentat soluția sa prin faptul că, instanța de fond a dat o apreciere greșită probelor administrate la dosar, a făcut concluzii greșite în latura de fapt și de drept privind învinuirea adusă lui Dilan Valentin în comiterea infracțiunii de furt, fapt ce a dus la achitarea ilegală și neîntemeiată a lui.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) CPP, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitînd casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, din motiv că instanța de apel la judecarea apelurilor nu a respectat prevederile art. 414, 415, 417 CPP.

6. Judecînd recursul ordinar și verificînd legalitatea hotărîrii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Se semnalizează, că autorul recursului, invocă ca temei pentru recurs pct. 6), 10) și 12) a alin. (1) din art. 427 Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Însă, din materialele cauzei rezultă că, după pronunțarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 19 decembrie 2012, conform certificatului de deces nr. 25, eliberat la 28 august 2013 de Primăria com. Purcari, inculpatul Dilan Valentin, născut la 17 aprilie 1955, ***a decedat la 23 august 2013 în sat. Purcari, r-nul Ștefan Vodă.***

În asemenea circumstanțe, bazîndu-se pe constatările relevante din hotărîrea Curții Europene a Drepturilor Omului din 08 aprilie 2008, în cauza Grădinar versus Moldova, Colegiul penal lărgit concluzionează, că continuarea post - mortem a procesului penal și constatarea vinovăției sau nevinovăției decedatului în comiterea infracțiunii incriminate este inechitabilă și incompatibilă cu ansamblul de garanții acordate de art. 6 din Convenția pentru apărarea Drepturilor omului și a libertăților fundamentale, deoarece la momentul decesului acesta a beneficiat de prezumția de nevinovăție, iar în consecința decesului, el a fost decăzut din posibilitatea exercitării dreptului la apărare.

În același sens, art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală stipulează că, și la etapa recursului ordinar, procesul penal urmează a fi încetat dacă persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.

Din cele relatate, rezultă că în atare situație de drept, acțiunea penală se stinge și, odată cu ea, încetează și procesul penal. Întrucît acțiunea penală este personală, iar în caz de deces al făptuitorului, dispare subiectul activ al acțiunii, astfel că organele judiciare nu pot adopta decît soluția de încetare a procesului penal.

Astfel spus, odată ce făptuitorul a decedat, apare ca lipsită de fundament juridic orice continuare a procesului penal, pentru că o acțiune penală nu se mai poate exercita față de un subiect care nu mai există.

În acest aspect, Curtea Europeană în hotărîrea sa din 29.08.1997, în cauza *A.P., M.P. et T.P. c. Suisse*, a menționat că, - „... *răspunderea penală încetează odată cu moartea autorului infracțiunii și a succede culpabilității defunctului nu este compatibil cu normele justiției penale într-o societate guvernată de preemțiunea dreptului*”.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța îl admite, casează hotărîrile judecătorești și dispune încetarea procesului penal, deoarece a intervenit decesul inculpatului.

Circumstanțele expuse impun, astfel, casarea hotărîrilor judecătorești și dispunerea încetării necondiționate a procesului penal, în legătură cu intervenirea decesului inculpatului.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Cătălin Scutelnic, casează sentința Judecătoriei Ștefan Vodă din 19 martie 2012 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 19 decembrie 2012 în privința lui **Dilan Valentin Ion**, cu încetarea procesului penal intentat în baza art. 186 alin. (4), 208 alin. (1) Cod penal, în legătură cu decesul inculpatului.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică la 03 decembrie 2013, ora 09:30.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Ion Arhiliuc

Andrei Harghel

Ion Vîlcov

Iurie Diaconu